

De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Gezondheidszorg regio Eindhoven

is inzake de klacht 2023-106 van de heer XXXX, geboren op XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend op de afdeling De Dintel, onderdeel van GGzE, tot het navolgende oordeel gekomen.

1. De procedure

De klachtencommissie ontving op 18 december 2023 een klaagschrift, gedateerd op dezelfde datum, van de heer XXXX, hierna te noemen klager.

Klager heeft zich bij het formuleren van zijn klaagschrift laten bijstaan door mevrouw XXXX, patiëntenvertrouwenspersoon.

Op 22 december 2023 heeft de klachtencommissie een beslissing genomen ten aanzien van het schorsingsverzoek van klager. Het schorsingsverzoek van klager is afgewezen.

De klachtencommissie ontving op 20 december 2023 een verweerschrift, gedateerd op 20 december 2023, namens dr. XXXX, psychiater, hierna te noemen verweerder.

Op 2 januari 2024 heeft de klachtencommissie een schriftelijke toelichting ontvangen op de klacht.

De mondelinge behandeling stond gepland op 4 januari 2024. Op dat moment verbleef klager niet meer in de instelling. Ook kon verweerder wegens persoonlijke omstandigheden de mondelinge behandeling niet bijwonen. De klachtencommissie heeft daarom besloten om de mondelinge behandeling niet door te laten gaan en een beslissing te nemen.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op:

- de beslissing van 20 september 2023 om aan klager verplichte zorg te verlenen in de vorm van het toedienen van medicatie.

3. Standpunt van klager

Klager is het niet eens met de verplichte zorg in de vorm van het toedienen van medicatie. Klager geeft aan niet psychotisch te zijn, maar getraumatiseerd. Klager ervaart veel vervelende bijwerkingen van de medicatie die hij toegediend krijgt. Zonder medicatie heeft hij minder last van flashbacks. Ten slotte heeft klager alle medicatie al geprobeerd, maar niets helpt.

Tijdens zijn verblijf op De Dintel nam hij de medicatie toch, zij het onder verzet, omdat hij bang was voor een spuit.

4. Standpunt van de verweerder

Verweerder acht medicamenteuze behandeling van klager noodzakelijk. Dat is gedurende langdurige klinische behandeling vast komen te staan. Clozapine blijkt daarin het beste werkzaam te zijn. In samenspraak met klager is desondanks geprobeerd om Clozapine af te bouwen en is gestart met Aripiprazol en Amisuloride. Klager is met beide middelen gestopt, tegen het advies in van verweerder. Als gevolg hiervan is klager weer psychotisch geraakt en is hij een gevaar voor zichzelf en anderen geworden. Ondanks intensieve en multidisciplinaire inzet kan de ontregeling van klager niet gekeerd worden zonder medicatie. Sinds is gestart met Impromen, is enige verbetering zichtbaar, maar het verzet tegen de medicatie is zodanig dat de dreigementen vanuit klager aanhouden en het niveau van functioneren van klager slechter is dan ten tijde van de behandeling met Clozapine. Volgens verweerder is behandeling met medicatie noodzakelijk om het verblijf binnen de niet-forensische setting mogelijk te houden. Aan de inhoudelijke vereisten voor verplichte zorg is derhalve voldaan. Ook procedureel voldoet de beslissing aan de vereisten die de wet stelt.

Verweerder verzoekt de klachtencommissie om de klacht ongegrond te verklaren.

5. Bevoegdheid van de klachtencommissie

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat voor het verlenen van verplichte zorg aan klager een zorgmachtiging is verleend per 21 december 2022. Deze zorgmachtiging is verlengd voor de duur van 12 maanden bij beschikking van 1 december 2023. De (verlengde) zorgmachtiging voorziet in de mogelijkheid om bij wijze van verplichte zorg medicatie toe te dienen.

Op grond van artikel 10:3 Wvvgz kan klager over deze beslissing, te weten het verlenen van verplichte zorg en het uitvoeren van de zorgmachtiging, een klacht indienen bij de klachtencommissie.

De klachtencommissie acht zich bevoegd om deze klacht van klager te beoordelen.

6. De beoordeling van de klacht

De klachtencommissie overweegt dat het zelfbeschikkingsrecht het uitgangspunt is binnen het gezondheidsrecht. Iedere patiënt mag in beginsel bepalen of hij een (be)handeling wel of niet wil ondergaan. Uitzonderingen op dit zelfbeschikkingsrecht zijn mogelijk, maar moeten bij wet zijn geregeld en conform de wet worden uitgevoerd.

Omdat verplichte zorg een ingrijpende inbreuk is op het zelfbeschikkingsrecht en de lichamelijke integriteit van een patiënt, dienen zowel procedurele als inhoudelijke waarborgen in acht te worden genomen alvorens te kunnen overgaan tot het verlenen van verplichte zorg, in casu het toedienen van medicatie.

1. de procedurele waarborgen

De procedurele eisen zijn als volgt vastgelegd in artikel 8:9 Wvvgz:

- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg is op schrift gesteld door de zorgverantwoordelijke en voorzien is van een motivering;
- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg is pas genomen nadat de zorgverantwoordelijke:
 - o zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene;
 - o met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd;
 - o voor zover de zorgverantwoordelijke geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.
- de geneesheer-directeur is op de hoogte gesteld van de beslissing en hij heeft een afschrift van de beslissing aan betrokkene, de vertegenwoordiger¹ en de advocaat verstrekt en hen schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en van de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon;
- de zorgverantwoordelijke heeft schriftelijk in het dossier vastgelegd of betrokkene tot een redelijke waardering van zijn/haar belangen in staat is en er sprake is van een van de gevaren of risico's als vermeld in artikel 8:9 lid 4 onder b Wvvgz.

Het is de klachtencommissie niet gebleken dat er sprake is van een schending van de formele/procedurele vereisten voor het toepassen van verplichte zorg.

II. de inhoudelijke waarborgen

Namens klager wordt gesteld er geen sprake was van stoornis gerelateerd nadeel. Hij zou niet lijden aan een psychische stoornis of psychotisch zijn, doch last te hebben van trauma's. Uit het dossier komt naar voren dat wel degelijk sprake is van psychotische klachten (het horen van stemmen, de overtuiging dat aliens zich onder ons bevinden met de intentie om de mensheid uit te roeien). Ook volgt uit een recente medische verklaring ten behoeve van de voorbereiding van de verlenging van de zorgmachtiging dat er sprake is van een psychische stoornis, wat (een aanzienlijk risico op) ernstig nadeel met zich brengt. De klachtencommissie is van oordeel dat er derhalve wel sprake is van een psychische stoornis.

Verder blijkt uit het dossier en de rapportage dat de inzet van antipsychotica leidt tot afname de psychotische klachten bij klager. De behandeling met antipsychotica is naar het oordeel van de klachtencommissie doelmatig.

Uit het dossier volgt voorts dat is geprobeerd om op minder invasieve wijze, namelijk door het gesprek aan te gaan over vrijwillige medicatie, de behandeling vorm te geven. Klager weigert echter hieraan mee te werken. Hij stopt tegen het advies van de behandelaren in met de voorgeschreven medicatie, waardoor de psychotische klachten en het ontremde gedrag bij klager toenemen. Dat maakt dat verplichte zorg in de vorm van het toedienen van medicatie noodzakelijk c.q. subsidiair en bovendien als ultimum remedië is ingezet.

Ten slotte stelt klager dat de verplichte zorg in de vorm van medicatie niet proportioneel is vanwege de vervelende bijwerkingen die hij ervaart. Blijkens de stukken uit het dossier is in overleg met klager overgestapt naar een antipsychoticum, teneinde de voor klager vervelende bijwerkingen zo veel mogelijk te beperken. Tegen het advies van verweerder in, is klager

¹ Indien van toepassing

echter gestopt met de medicatie, met alle negatieve gevolgen van dien. Het is de klachtencommissie gebleken dat klager inmiddels niet meer op de afdeling verblijft wegens de herhaalde dreigementen aan het adres van verweerder. Dat maakt naar het oordeel van de klachtencommissie dat de inzet van verplichte zorg in de vorm van het toedienen van medicatie ook proportioneel was.

Alles overziend acht de klachtencommissie de klacht van klager ook op materiële gronden ongegrond.

7. De beslissing

De klachtcommissie verklaart de klacht over:

- de beslissing van verweerder van 20 september 2023 om aan klager verplichte zorg te verlenen in de vorm van het toedienen van medicatie **ONGEGROND**;

8. Schadevergoeding

De klachtencommissie kan bij een gegrond verklaarde klacht een vergoeding voor geleden schade toekennen aan klager. Nu de klacht van klager ongegrond is verklaard wijst de klachtencommissie het verzoek om een schadevergoeding af.

Deze beslissing werd genomen te Eindhoven op 16 januari 2024 door de klachtencommissie, bestaande uit mevrouw mr. XXXX, vicevoorzitter, de heer XXXX, psychiater, en mevrouw XXXX, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, secretaris.